

Samenvatting

De gemeente heeft ingestemd met de intentieverklaring Opwek Energie A2-A76-A79. In 2021 is door de gemeenteraad van Maastricht de Regionale Energie Strategie (RES) vastgesteld, waarin onder andere wordt ingezet op opwek van zonne-energie. Het Rijk wil onder andere met het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) de RES-regio's ondersteunen bij het behalen deze opgave. Het OER-programma dient om kansen voor energie opwek langs de rijkswegen te verkennen en te onderzoeken. De gemeenten in Zuid-Limburg nemen deel aan dit programma. De voorverkenning is afgerond. Nu wordt de volgende stap gezet naar de verkenning. Nu de ruimtelijke geschiktheidscriteria en de technisch randvoorwaardelijke kaders duidelijk zijn, zal in de verkenningsfase het ophalen en borgen van aanvullende wensen en randvoorwaarden centraal staan. Om de start van deze fase in te is een intentieovereenkomst getekend. Met het ondertekenen van de intentieverklaring spreken de gemeenten uit dat ze gezamenlijk onderzoek willen doen naar de ruimtelijke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke, financiële, juridische en planologische mogelijkheden langs de rijkswegen. Met als doel om de opwek van duurzame energie langs de A2, A76 en A79 te bewerkstelligen. Besluitvorming tot al dan niet deelname door het College vindt vervolgens over 12 maanden, aan het eind van de verkenningsfase, plaats.

Beslispunten

1. Instemmen met de intentieverklaring Opwek Energie A2-A76-A79
2. Instemmen met de ondertekening van de intentieverklaring Opwek Energie A2-A76-A79 door wethouder Aarts.

Besluit Burgemeester en Wethouders

Conform.

1. Aanleiding

In 2019 publiceerde het Nederlandse kabinet het Klimaatakkoord; de Nederlandse uitwerking van de klimaatafspraken uit het Verdrag van Parijs. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's onderzoeken op welke wijze zij kunnen bijdragen aan de klimaatafspraken en de duurzaamheidsopgave die daarin beschreven staat.

Hiertoe is door iedere energieregio een Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld en is vervolgens landelijk een gezamenlijk bod gedaan om in 2030 55 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Het Rijk wil onder anderen met het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) de RES-regio's ondersteunen bij het behalen van het totale bod van 55 TWh.

Het programma OER verkent waar en hoe met steun van de omgeving (grootschalig) energie opgewekt kan worden op Rijksgronden. Het programma onderzoekt op initiatief van decentrale overheden onder welke voorwaarden rijksgronden ter beschikking kunnen worden gesteld aan de markt en treft samen met betrokken overheden de voorbereidingen voor daadwerkelijke realisatie van energieprojecten door ontwikkelaars. Doel van programma OER is om decentrale overheden te ondersteunen bij de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES) en meters te maken om de klimaatdoelen van Nederland te halen. Het programma OER is een samenwerking tussen Rijkswaterstaat, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het Rijksvastgoedbedrijf, in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Totstandkoming project OER Zuid Limburg

Decentrale overheden dienen op eigen initiatief een aanvraag in bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) voor het programma OER. In deze aanvraag dragen zij Rijksgronden aan die opgenomen zijn als zoekgebied voor grootschalige opwekking van duurzame energie in de regionale energie strategie (RES) en stellen zij voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar om de voorverkenningfase te doorlopen. Indien EZK de aanvraag honoreert wordt het project geprogrammeerd en te zijner tijd gestart. De aanvraag voor OER A2 A76 A79 is als volgt verlopen:

- 20-12-2021: aanvraag OER door (energie)regio Maastricht Heuvelland.
- 03-08-2022: aanvraag afgewezen door EZK in verband met te beperkte omvang.
- 23 november 2022aanvraag OER door gehele RES-regio Zuid-Limburg.

De Zuid-Limburgse gemeenten hebben een brief ondertekend in het kader van het programma OER. Met deze ondertekening vragen zij om samen met het Rijk te starten met een potentiëstudie, die moet in kaart brengen waar duurzame energie kan worden opgewekt op rijksgronden in Zuid-Limburg.

- 23-11-2022: EZK honoreert uitgebreide aanvraag OER RES Zuid-Limburg.
- 12-10-2023: start project (voorverkenningfase).

Betrokken organisaties voorverkenningfase

De volgende organisaties zijn betrokken bij de voorverkenningfase OER A2 A76 A79:

Rijkswaterstaat (RWS), Rijksvastgoedbedrijf (RVB), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Rijkswaterstaat regio Zuid-Nederland (RWS ZN), Provincie Limburg, Gemeente Beek, Gemeente Beekdaelen, Gemeente Eijsden-Margraten, Gemeente Heerlen, Gemeente Maastricht, Gemeente Meerssen, Gemeente Simpelveld, Gemeente Sittard-Geleen, Gemeente Stein, Gemeente Valkenburg aan de Geul en Gemeente Voerendaal.

Het kernteam OER A2 A76 A79 bestond in de voorverkenningfase uit: RWS, RVB, RVO, Provincie Limburg en een gemeentelijke vertegenwoordiger van alle drie energieregio's in Zuid-Limburg.

Beschrijving projectgebied OER A2 A76 A79

Het OER-project A2 A76 A79 onderzoekt de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op Rijksweggronden binnen 500 meter afstand van de Rijksweg langs de A2, A76 en A79 binnen de RES-regio Zuid-Limburg (zie overzichtkaart op blz. 5). Het projectgebied omvat grofweg 87 km Rijksweg, waarvan 43 km A2, 27 km A76 en 17 km A79, 3 knooppunten (Kerensheide, Kruisdonk en Kunderberg) en 24 aansluitingen. Verder wordt het project gekenmerkt door het omliggende Limburgse Heuvellandschap en wordt momenteel een snelwegverbreding (MIRT-project) gerealiseerd tussen knooppunt Kerensheide en knooppunt Het Vonderen.

2. Context

Het OER-programma dient om concrete kansen voor energie opwek langs de rijkswegen te verkennen en te onderzoeken. Uiteraard blijft de gemeente haar eigen beslissingsbevoegdheid behouden en bepaalt dus zelf of een bepaald project uiteindelijk wordt gerealiseerd. Afgelopen maanden is er een voorverkenning uitgevoerd, waarbij uniforme randvoorwaarden zijn bepaald en de grenzen zijn afgebakend.

3. Gewenste situatie

De voorverkenning is afgerond. Nu wordt de volgende stap gezet naar de verkenning. Nu de ruimtelijke geschiktheidscriteria en de technisch randvoorwaardelijke kaders duidelijk zijn, zal in de verkenningfase het ophalen en borgen van aanvullende wensen en randvoorwaarden centraal staan. Om de start van deze fase in te luiden wordt voorgesteld de intentieovereenkomst te tekenen. Op 11 april a.s. vindt de formele indiening bij

het Rijk voor de vervolgfase plaats tijdens de Stuurgroep vergadering van OER Zuid-Limburg. Volgens planning is over 12 maanden deze fase afgerond.

Het doel van de verkenningsfase van dit project is om te komen tot een door de omgeving gedragen set aan ruimtelijke ontwerpuitgangspunten en concrete percelen waar zonne-opstellingen aan moeten voldoen binnen de fysieke scope van het project. Met het ondertekenen van de intentieverklaring spreekt de gemeente uit dat ze gezamenlijk onderzoek willen doen naar de ruimtelijke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke, financiële, juridische en planologische mogelijkheden langs de rijkswegen. Hierin worden de wensen en eisen van iedere gemeente uitdrukkelijk meegenomen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het project OER draagt bij aan zowel de Rijksdoelen als de Klimaatdoelen van de gemeente Maastricht, klimaatneutrale gemeente 2050.

5. Effect op de openbare ruimte

De verkenningsfase zal binnen een jaar worden afgerond. De effecten op de openbare ruimte zijn dan in kaart gebracht en liggen ter besluitvorming voor.

6. Personeel en organisatie

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan de ondertekening van de intentieverklaring, behoudens de ambtelijke inzet in de samenwerking.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan de ondertekening van de intentieverklaring, behoudens de ambtelijke inzet in de samenwerking. Deze uren zijn reeds gepland in het kader van uitvoering van de RES en de reguliere routing bij initiatiefvoorstellen. Kosten in de verkenningsfase voor organisatie en het uitvoeren van extern onderzoek worden gedekt vanuit het Rijk. Onderzocht wordt nog of de kosten voor participatie betaald kunnen worden uit het budget RES Zuid Limburg.

9. Aanbestedingen

n.v.t.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

1. Instemmen met de intentieverklaring Opwek Energie A2-A76-A79
2. Instemmen met de ondertekening van de intentieverklaring Opwek Energie A2-A76-A79 door wethouder Aarts.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Aan het eind van dit verkenningstraject volgt de formele besluitvorming al dan niet tot deelname. Bij deelname wordt vervolgens een plan gevormd, waarbij participatie een belangrijk onderdeel is (ook wel participatief ontwerpen genoemd). Voor deze stap wordt meer dan een jaar uitgetrokken.

Vervolgens wordt het traject planologisch geborgd. Dit kan door een rijks- of provinciaal inpassingsplan of door het wijzigen van het bestemmingsplan/ omgevingsplan met de bijbehorende omgevingsvergunningen. Het staat de gemeente vrij de eigen planologische procedures te laten prevaleren boven een inpassingsplan van het rijk of de provincie. De laatste stap is een marktbenadering, waarbij de geschikte rijksgronden worden aangeboden door middel van een bidboek.